

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ അഷ്ടാദശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

തഥാ ച ഭദ്രശ്രവാ നാമ ധർമസുതസ്തത്കുലപതയഃ

പുരുഷാ ഭദ്രാശ്വവർഷേ സാക്ഷാദ്ഭഗവതോ

വാസുദേവസ്യ പ്രിയാം തനും ധർമമയീം ഹയശീർഷാ -

ഭിധാനാം പരമേണ സമാധിനാ സന്നിധാപ്യേദമഭി -

ഗൃണന്ത ഉപധാവന്തി ॥ 1 ॥

ഭദ്രശ്രവസ ഉഘ്രഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ ധർമായാത്മവിശോധനായ നമ ഇതി ॥ 2 ॥

അഹോ വിചിത്രം ഭഗവദ്വിചേഷ്ടിതം

ഘ്നന്തം ജനോദ്യം ഹി മിഷന്ന പശ്യതി ।

ധ്യായന്നസദ്യുർഹി വികർമ സേവിതും

നിർഹൃത്യ പുത്രം പിതരം ജിജീവിഷതി ॥ 3 ॥

വദന്തി വിശ്വം കവയഃ സ്ഥ്വ നശ്വരം

പശ്യന്തി ചാധ്യാത്മവിഭോ വിപശ്ചിതഃ ।

തഥാപി മുഹ്യന്തി തവാജ മായയാ

സുവിസ്ഥിതം കൃത്യമജം നതോസ്ഥി തം ॥ 4 ॥

വിശ്വാദ്ഭവസ്ഥാനനിരോധകർമ്മ തേ
 ഹൃകർതുംഗീകൃതമപ്യപാവൃതഃ |
 യുക്തം ന ചിത്രം ത്വയി കാർയകാരണേ
 സർവാത്മനി വ്യതിരിക്തേ ച വസ്തുതഃ || 5 ||

വേദാൻ യുഗാന്തേ തമസാ തിരസ്കൃതാൻ
 രസാതലാദ്യോ നൃതുംഗവിഗ്രഹഃ |
 പ്രത്യാദദേ വൈ കവയേഭിയാചതേ
 തസ്മൈ നമസ്തേവിതഥേഹിതായ ഇതി || 6 ||

ഹരിവർഷേ ചാപി ഭഗവാനരഹരിരൂപേണാസ്തേ
 തദ്രൂപഗ്രഹണനിമിത്തമുത്തരത്രാഭിധാസ്യേ |
 തദ്യയിതം രൂപം മഹാപുരുഷഗുണഭാജനോ മഹാ -
 ഭാഗവതോ ദൈത്യദാനവകുലതീർഥീകരണശീലാചരിതഃ
 പ്രഹ്ലാദോഽവ്യവധാനാനന്യഭക്തിയോഗേന സഹ
 തദ്വർഷപുരുഷൈരുപാസ്തേ ഇദം ചോദാഹരതി || 7 ||

ഓം നമോ ഭഗവതേ നരസിംഹായ നമസ്തേജസ്തേജസേ
 ആവിരാവിർഭവ വജ്രനഖ വജ്രദംഷ്ട്ര കർമാശയാൻ
 രന്ധയ രന്ധയ തമോ ഗ്രസ ഗ്രസ ഓം സ്വാഹാ |
 അഭയമഭയമാത്മനി ഭൂയിഷ്ഠാ ഓം ക്ഷൗം || 8 ||

സ്വസ്ത്യസ്തു വിശ്വസ്യ ഖലഃ പ്രസീദതാം
 ധ്യായന്തു ഭൂതാനി ശിവം മിഥോ ധിയാ |
 മനശ്ച ഭദ്രം ഭജതാദധോക്ഷജേ
 ആവേശ്യതാം നോ മതിരപ്യഹൈതുകീ || 9 ||

മാഗാരദാരാത്മജവിത്തബന്ധുഷു
 സംഗോ യദി സ്വാദ്ഭഗവത്പ്രിയേഷു നഃ |

യഃ പ്രാണവൃത്തത്യാ പരിതുഷ്ട ആത്മവാൻ
സിദ്ധ്യത്യദുരാന തഥേന്ദ്രിയപ്രിയഃ || 10 ||

യത്സംഗലബ്ധം നിജവീര്യവൈഭവം
തീർഥം മുഹൂഃ സംസ്പൃശതാം ഹി മാനസം |
ഹരത്യജോന്തഃ ശ്രുതിഭിർഗതോഽംഗജം
കോ വൈ ന സേവേത മുകുന്ദവിക്രമം || 11 ||

യസ്യാസ്തി ഭക്തിർഭഗവത്യകിഞ്ചനാ
സർവൈർഗുണൈസ്തത്ര സമാസതേ സുരാഃ |
ഹരാവഭക്തസ്യ കുതോ മഹദ്ഗുണാ
മനോരഥേനാസതി ധാവതോ ബഹിഃ || 12 ||

ഹരിർഹി സാക്ഷാദ്ഭഗവാൻ ശരീരിണാ -
മാത്മാ ത്യാഷാണാമിവ തോയമീപ്സിതം |
ഹിത്വാ മഹാംസ്തം യദി സജ്ജതേ ഗൃഹേ
തദാ മഹത്തും വയസാ ദമ്പതീനാം || 13 ||

തസ്മാദ്രജോരാഗവിഷാദമന്യു -
മാനസ്സ്പൃഹാഭയദൈന്യയാധിമൂലം |
ഹിത്വാ ഗൃഹം സംസൃതിചക്രവാലം
ന്യസിംഹപാദം ഭജതാകുതോഭയമിതി || 14 ||

കേതുമാലേപി ഭഗവാൻ കാമദേവസ്വരൂപേണ ലക്ഷ്മ്യഃ
പ്രിയചികീർഷയാ പ്രജാപതേർദുഹിതൃണാം പുത്രാണാം
തദ്വർഷപതീനാം പുരുഷായുഷാഹോരാത്രപരിസംഖ്യാനാനാം
യാസാം ഗർഭാ മഹാപുരുഷമഹാസ്ത്രതേജസോദ്യജിത -
മനസാം വിധ്വസ്താ വ്യസവഃ സംവത്സരാന്തേ
വിനിപതന്തി || 15 ||

അതീവ സുലലിതഗതിവിലാസവിലസിതരുചിരഹാസലേശാവ -
ലോകലീലയാ കിഞ്ചിദുത്തംഭിതസുന്ദരഭ്രൂമണ്ഡലസുഭഗ -
വദനാരവിന്ദശ്രിയാ രമാം രമയന്നിന്ദ്രിയാണി രമയതേ || 16 ||

തദ്ഭഗവതോ മായാമയം രൂപം പരമസമാധിയോഗേന രമാ
ദേവീ സംവത്സരസ്യ രാത്രിഷു പ്രജാപതേർദുഹിത്യഭിരുപേ -
താഹഃസു ച തദ്ഭർത്യഭിരുപാസ്തേ ഇദം ചോദാഹരതി || 17 ||

ഓം ഹ്രാം ഹ്രീം ഹ്രും ഓം നമോ ഭഗവതേ ഹൃഷീകേശായ
സർവഗുണവിശേഷൈർവിലക്ഷിതാത്മനേ ആകുതീനാം
ചിത്തീനാം ചേതസാം വിശേഷാണാം ചാധിപതയേ
ഷോഡശകലായച്ഛന്ദോമയായാനമയായാമൃതമായാ
സർവമായായ സഹസേ ഓജസേ ബലായ കാന്തായ കാമായ
നമസ്തേ ഉഭയത്ര ഭൂയാത് || 18 ||

സ്ത്രിയോ വ്രതൈസ്ത്വാ ഹൃഷീകേശ്വരം സ്വതോ
ഹ്യാരാധ്യ ലോകേ പതിമാശാസത്യേന്ദ്രം |
താസാം ന തേ വൈ പരിപാന്ത്യപത്യം
പ്രിയം ധനായുഷി യതോസ്വതന്ത്രാഃ || 19 ||

സ വൈ പതിഃ സ്യാദകുതോഭയഃ സ്വയം
സമന്തതഃ പാതി ഭയാതൂരം ജനം |
സ ഏക ഏവേതരഥാ മിഥോ ഭയം
നൈവാത്മലാഭാദധി മന്ദയതേ പരം || 20 ||

യാ തസ്യ തേ പാദസരോരുഹാർഹണം
നികാമയേത്സാഖിലകാമലമ്പടാ |
തദേവ രാസീപ്സിതമീപ്സിതോദ്ഭിതോ
യദ്ഭഗയാച്ഛന്താ ഭഗവൻ പ്രതപ്യതേ || 21 ||

മത്പ്രാപ്തയേജേഷസുരാസുരാദയ -

സ്തപ്യന്ത ഉഗ്രം തപ ഐന്ദ്രിയേധിയഃ |

ഋതേ ഭവത്പാദപരായണാന്ന മാം

വിനന്ത്യഹം ത്വദ്യുദയാ യതോജിത || 22 ||

സ ത്വം മമാപ്യച്യുത ശീർഷ്ണി വന്ദിതം

കരാംബുജം യത്തുദധായി സാത്വതാം |

ബിഭർഷി മാം ലക്ഷ്മ വരേൺയ മായയാ

ക ഈശ്വരസ്യേഹിതമുഹിതും വിഭുരിതി || 23 ||

രമ്യകേ ച ഭഗവതഃ പ്രിയതമം മാത്സ്യമവതാരരൂപം

തദ്വർഷപുരുഷസ്യ മനോഃ പ്രാകുപ്രദർശിതം സ ഇദാനീമപി

മഹതാ ഭക്തിയോഗേനാരാധയതീദം ചോദാഹരതി || 24 ||

ഓം നമോ ഭഗവതേ മുഖ്യതമായ നമഃ സത്തായ പ്രാണാ -

യൗജസേ സഹസേ ബലായ മഹാമത്സ്യായ നമ ഇതി || 25 ||

അന്തർബഹിശ്ചാഖിലലോകപാലകൈ -

രദ്യഷ്ടരൂപോ വിചരസ്യുരുസ്വനഃ |

സ ഈശ്വരസ്ത്വം യ ഇദം വശ്യേനയ -

ന്നാമ്നാ യഥാ ദാരുമയീം നരഃ സ്ത്രിയം || 26 ||

യം ലോകപാലാഃ കില മത്സരജ്വരാ

ഹിത്വാ യതന്തോപി പൃഥക് സമേത്യ ച |

പാതും ന ശേകുർദ്വിപദശ്ചതുഷ്പദഃ

സരീസൃപം സ്ഥാണു യദത്ര ദൃശ്യതേ || 27 ||

ഭവാൻ യുഗാന്താർണവ ഊർമിമാലിനി

ക്ഷോണീമിമാമോഷധിവീര്യധാം നിധിം |

മയാ സഹോരു ക്രമതേജ ജാജസാ

തസ്മൈ ജഗത്പ്രാണഗണാത്മനേ നമ ഇതി || 28 ||

ഹിരൺമയേപി ഭഗവാനിവാസതി കൂർമതനും

ബിഭ്രാണസ്തസ്യ തത്പ്രിയതമാം തനുമർയമാ സഹ
വർഷപുരുഷൈഃ പിതൃഗണാധിപതിരുപധാവതി
മന്ത്രമിമം ചാനുജപതി || 29 ||

ഓം നമോ ഭഗവതേ അകുപാരായ സർവസത്തുഗുണ -
വിശേഷണായാനുപലക്ഷിതസ്ഥാനായ നമോ വർഷ്മണേ
നമോ ഭൂമ്നേ നമോ നമോവസ്ഥാനായ നമസ്തേ || 30 ||

യദ്രൂപമേതന്നിജമായയാർപിത -

മർമസ്വരൂപം ബഹുരൂപരൂപിതം |

സംഖ്യാ ന യസ്യാസ്ത്യയഥോപലംഭനാത്
തസ്മൈ നമസ്തേവ്യപദേശരൂപിണേ || 31 ||

ജരായുജം സ്വേദജമണ്ഡജോദ്ഭിദം

ചരാചരം ദേവർഷിപിതൃഭൂതമൈന്ദ്രിയം |

ദ്യൗഃ ഖം ക്ഷിതിഃ ശൈലസരിത്സമുദ്ര -
ദ്വീപഗ്രഹർക്ഷേത്യഭിധേയ ഏകഃ || 32 ||

യസ്മിന്നസംഖ്യേയവിശേഷനാമ -

രൂപാകൃതൗ കവിഭിഃ കൽപിതേയം |

സംഖ്യാ യയാ തത്ത്വദ്യശാപനീയതേ
തസ്മൈ നമഃ സാംഖ്യനിദർശനായ തേ ഇതി || 33 ||

ഉത്തരേഷു ച കുരുഷു ഭഗവാൻ യജ്ഞപുരുഷഃ

കൃതവരാഹരൂപ ആസ്തേ തം തു ദേവീ ഹൈഷാ ഭൂഃ

സഹ കുരുഭിരസ്ഖലിതഭക്തിയോഗേനോപധാവതി
ഇമാം ച പരമാമുപനിഷദമാവർതയതി || 34 ||

ഓം നമോ ഭഗവതേ മന്ത്രതത്ത്വലിംഗായ
യജ്ഞക്രതവേ മഹാധ്വരാവയവായ മഹാപുരുഷായ
നമഃ കർമശുക്ലായ ത്രിയുഗായ നമസ്തേ || 35 ||

യസ്യ സ്വരൂപം കവയോ വിപശ്ചിതോ
ഗുണേഷു ദാരുഷ്ഠിവാ ജാതവേദസം |
മഥ്നന്തി മഥ്നാ മനസാ ദിദൃക്ഷവോ
ഗുഡം ക്രിയാർഥൈർനമ ഹുരിതാത്മനേ || 36 ||

ദ്രവ്യക്രിയാഹേത്വയനേശകർത്യഭി -
ർമായാഗുണൈർവസ്തുനിരീക്ഷിതാത്മനേ |
അൻവീക്ഷയാംഗാതിശയാത്മബുദ്ധിഭി -
ർനിരസ്തമായാകൃതയേ നമോ നമഃ || 37 ||

കരോതി വിശ്വസ്ഥിതിസംയമോദയം
യസ്യേപ്സിതം നേപ്സിതമീക്ഷിതൂർഗുണൈഃ |
മായാ യഥായോ ഭ്രമതേ തദാശ്രയം
ഗ്രാവ്ണോ നമസ്തേ ഗുണകർമസാക്ഷിണേ || 38 ||

പ്രഥമ്യ ദൈത്യം പ്രതിവാരണം മൃധേ
യോ മാം രസായാ ജഗദാദിസുകരഃ |
കൃത്യാഗ്രദംഷ്ട്രേ നിരഗാദുദൻവതഃ
ക്രീഡന്നിവേദഃ പ്രണതാസ്ഥി തം വിഭുമിതി || 39 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
പഞ്ചമസ്കന്ധേ ഭുവനകോശവർണനം നാമ അഷ്ടാദശോധ്യായഃ ||